

ROMÂNIA

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIA I CIVILĂ

Nr. 157 din 06.06.2021

Către

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Doamnei judecător CORINA ALINA CORBU

Stimată Doamnă Președinte,

Prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, nr. 66 din 26 mai 2021 s-a constatat divergența de practică cu privire la aplicarea și interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 651 alin. (1), art. 714, art. 666, art. 712 și art. 112 Cod procedură civilă și s-a dispus ca Secția I civilă, în calitate de secție interesată, să întocmească sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii.

Vă înaintăm, alăturat, sesizarea întocmită de Secția I civilă în vederea sesizării Secțiilor Unite cu recurs în interesul legii, în temeiul dispozițiilor art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă.

Atașăm, de asemenea și fișierul ce conține hotărârile pronunțate la nivelul Secției I civile, în vederea ilustrării jurisprudenței neunitare.

Cu deosebită considerație,

Președintele Secției I civile

Judecător LAURA-MIHAELA IVANOVICI

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COLEGIUL DE CONDUCERE

Către

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIILE UNITE

Prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 66 din 26 mai 2021 s-a constatat divergența de practică cu privire la aplicarea coroborată a dispozițiilor art. 651 alin. 1, art. 714, art. 666, art. 712 și art. 112 Cod procedură civilă și s-a dispus ca Secția I civilă, în calitate de secție interesată, să întocmească sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii.

În temeiul dispozițiilor art. 514 Cod procedură civilă și H.C.C. nr. 66/2021, formulăm prezenta

SESIZARE CU RECURS ÎN INTERESUL LEGII

privind aplicarea și interpretarea unitară a dispozițiilor art. 651 alin. 1, art. 714, art. 666, art. 712 și art. 112 Cod procedură civilă pentru considerentele ce urmează să fie expuse în continuare:

În ședința de secție de la data de 19 mai 2021, a fost pusă în discuție existența practicii neunitare la nivelul Secției I civile în ceea ce privește competența teritorială de soluționare a contestațiilor la executare formulate de unul dintre debitorii care figurează în titlul executoriu.

În mod frecvent, apar loturi de dosare în care se încuviințează executarea silită la cererea creditorilor la o anumită instanță, de pildă la Judecătoria Alba Iulia, pentru ca, ulterior, să se formuleze contestație la executare de către unul dintre debitori la instanța de la domiciliul său – de obicei, Ministerul Justiției sau Ministrul de Finanțe care au sediul în municipiul București, Sectorul 5. Subliniem că la nivelul Secției I civile situația este recurentă în materia executării silite, în ceea ce privește soluționarea conflictelor de competență în ultimii doi ani.

Recent, în ultimul lot de cauze repetitive, 36 până în prezent, conflictul de competență apare între Judecătoria sectorului 5 București și Judecătoria Alba Iulia, iar soluțiile pronunțate în cadrul Secției I civile în regulatoarele de competență sunt divergente, unele completuri de judecată stabilind competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Sectorului 5 București, iar altele în favoarea Judecătoriei Alba-Iulia.

Problema de drept soluționată diferit, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 651 alin. (1), art. 714, art. 666, art. 712 și art. 112 C.proc.civ., de completurile din cadrul Secției I civile, este aceea a stabilirii competenței teritoriale de soluționare a contestației la executare, în situația în care instanța de la domiciliul debitorului care formulează contestația la executare este o altă instanță decât cea care a încuviințat executarea silită la cererea creditorului.

Se pune problema dacă, după ce a fost încuviințată executarea silită de instanța de executare, competența acesteia poate fi reevaluată în funcție de sediul debitorului care a formulat contestația la executare, în situația în care sunt puse în executare titluri în care figurează mai mulți debitori obligați în solidar, având sedii diferite.

Așadar, situația premisă este aceea în care creditorul solicită încuviințarea executării silite la sediul unuia dintre debitori și, ulterior, se formulează contestație la executare de un alt debitor care are un sediu diferit față de cel luat în considerare de prima instanță sesizată, cu consecința că se va pune problema care este instanța de executare competentă să soluționeze contestația la executare, prin aplicarea coroborată a dispozițiilor art. 714 alin. (1) și art. 651 alin. (1) Cod procedură civilă, în acest context, punându-se, totodată, și problema dacă sunt incidente dispozițiile art. 112 Cod procedură civilă, având în vedere pluralitatea de debitori.

Dispozițiile din Codul de procedură civilă interpretate diferit:

Art. 651- Instanța de executare

(1) Instanța de executare este judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, în afara cazurilor în care legea dispune altfel. Dacă domiciliul sau, după caz, sediul debitorului nu se află în țară, este competentă judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul creditorului, iar dacă acesta nu se află în țară, judecătoria în a cărei circumscripție se află sediul biroului executorului judecătoresc investit de creditor.

(2) Schimbarea domiciliului sau sediului debitorului ori, după caz, al creditorului după începerea executării silite nu atrage schimbarea competenței instanței de executare.

(3) Instanța de executare soluționează cererile de încuviințare a executării silite, contestațiile la executare, precum și orice alte incidente apărute în cursul executării silite, cu excepția celor date de lege în competența altor instanțe sau organe.

Art. 666

(6) Încheierea prin care instanța admite cererea de încuviințare a executării silite nu este supusă niciunei căi de atac, însă poate fi censurată în cadrul contestației la

executare silită, introdusă în condițiile prevăzute de lege. Dispozițiile art. 712 alin. (3) rămân aplicabile.

Art. 712

(3) De asemenea, după începerea executării silite, cei interesați sau vătămați pot cere, pe calea contestației la executare, și anularea încheierii prin care s-a admis cererea de încuviințare a executării silite, dacă a fost dată fără îndeplinirea condițiilor legale.

Art. 714

(1) Contestația se introduce la instanța de executare.

Art. 112

(1) Cererea de chemare în judecată a mai multor pârâți poate fi introdusă la instanța competentă pentru oricare dintre aceștia; în cazul în care printre pârâți sunt și obligați accesorii, cererea se introduce la instanța competentă pentru oricare dintre debitorii principali.

Într-o primă orientare jurisprudențială, s-a statuat că revine Judecătoriei Sectorului 5 București - instanța de la sediul debitorului - ca instanță de executare, competența de a soluționa cauzele ce au ca obiect contestație la executare, neavând relevanță că o altă instanță a încuviințat executarea silită. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 651 alineat (1) C. proc. civ., instanța de executare este cea de la domiciliul debitorului, respectiv Judecătoria Sectorului 5 București, deoarece sediul debitorului Ministerul Justiției se află pe raza judecătoriei anterior menționate. Faptul că o altă instanță a încuviințat executarea silită la cererea creditorului, respectiv Judecătoria Alba-Iulia, nu fixează definitiv competența în favoarea acestei instanțe, mai ales că încheierea pronunțată în această materie nu are autoritate de lucru judecat.

Un alt argument reținut în considerentele hotărârilor judecătorești este acela că încuviințarea executării silite de o anumită instanță nu este de natură să atragă în mod automat competența și pentru soluționarea contestației la executare, atâta timp cât sediul debitorului se află în sectorul 5 al municipiului București, neexistând niciun text de lege care să statueze că instanța care a pronunțat încheierea de încuviințare a executării silite este competentă să soluționeze toate cererile ulterioare în materie de executare silită, inclusiv contestațiile la executare.

S-au pronunțat în acest sens deciziile nr. 1874/2020, nr. 1916/2020, nr. 784/2020, nr. 1760/2020, nr. 2345/2020, nr. 1019/2020, nr. 195/2021, nr. 393/2021, nr. 395/2021, nr. 561/2021 și nr. 782/2021, nr. 861/2021, nr. 1024/2021 etc.

Într-o a doua orientare jurisprudențială, s-a statuat că revine Judecătoriei Alba-Iulia¹ - instanța care a încuviințat executarea silită - competența de a soluționa contestația la executare, cu respectarea dispozițiilor art. 714 C.proc.civ.

S-a reținut în argumentarea acestei soluții că principiul unicității instanței de executare presupune că odată ce o anumită instanță a încuviințat executarea silită, trebuie să se țină seama de împrejurarea că instanța de executare a fost deja determinată prin efectul

¹ Eventual, în favoarea judecătoriei din altă localitate, în funcție de instanța care a încuviințat executarea silită.

pronunțării încheierii de încuviințare a executării silite ca efect al caracterului imperativ al normei înscrise în art.714 alin.(1) Cod procedură civilă.

Un alt argument reținut în considerentele hotărârilor judecătorești este acela că dacă s-ar proceda la stabilirea competenței de soluționare în favoarea unei alte instanțe decât cea care a încuviințat executarea silită, s-ar ajunge la încălcarea principiului unicității instanței de executare, principiu ce rezultă din interpretarea dispozițiilor art. 651 alin. (3) Cod procedură civilă. Mai mult, a fost invocat și argumentul că în situația în care există mai mulți debitori cu sedii diferite și fiecare dintre aceștia ar formula contestație la executare la sediul său, atunci nu ar mai putea exista o singură instanță de executare.

Au mai fost decizii, în precedent, prin care a fost stabilită competența în favoarea Judecătoriei Oradea sau Cluj-Napoca, în funcție de instanța care a încuviințat executarea silită sau prin aplicarea dispozițiilor art. 127 alin. (2) C.proc. civ.

S-au pronunțat în acest sens deciziile nr. 1620/2020, nr. 1614/2020, nr. 1728/2020, nr. 2710/2020, nr. 505/2021, nr. 357/2021, nr. 361/2021, nr. 904/2021, nr. 906/2021 și nr. 907/2021.

Comentarii și observații

Subliniem că urmare a practicii neunitare la nivelul Secției I civile în materia regulatoarelor de competență, au fost depuse la registratură mai multe cereri de revizuire pentru contrarietate de hotărâri, justițiabilii manifestându-și pe această cale nemulțumirea față de existența practicii neunitare în materia contestației la executare. De asemenea, această problemă apare și pe ordinea de zi a întâlnirii președinților de secții civile din 10-11 iunie 2021 de la Brașov pentru discutarea chestiunilor de practică neunitară.

Anexăm hotărârile pronunțate la nivelul Secției I civile, procesul-verbal al ședinței de secție din 19 mai 2021 din care rezultă necesitatea declanșării mecanismului de unificare a jurisprudenței prevăzut de art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă.

Judecător Corina Alina Corbu
Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție

Judecător Ilie Iulian Dragomir
Vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție